

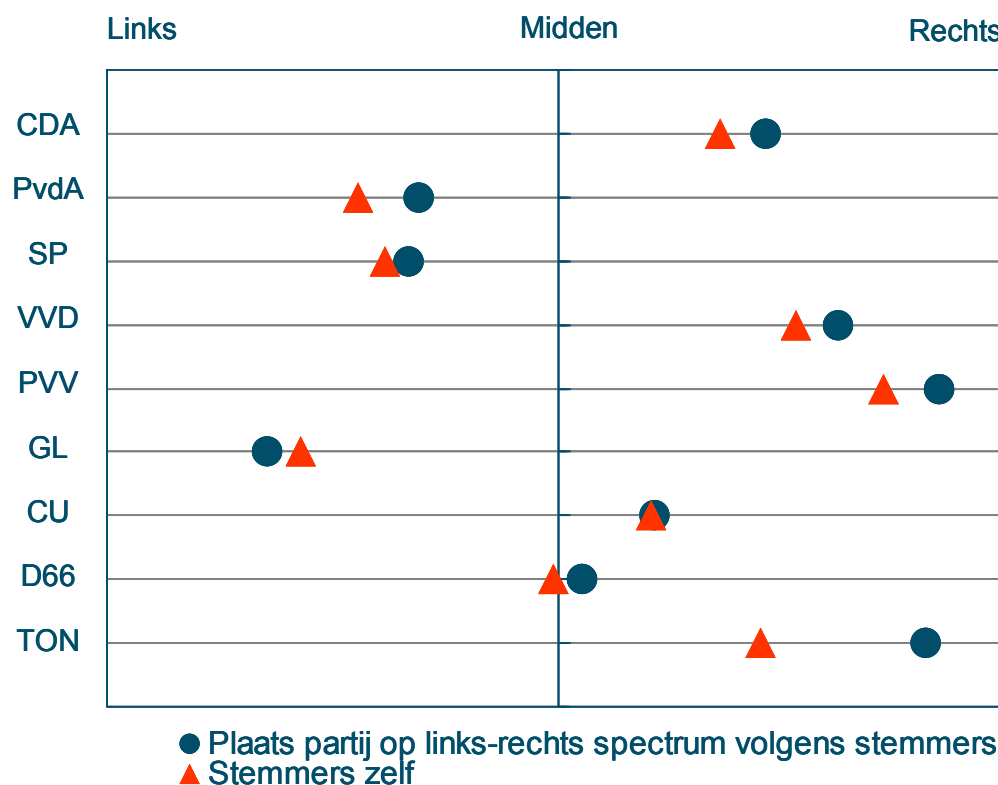
Is de PvdA te rechts en GroenLinks te links?

Politieke Barometer week 31 – Nader toegelicht

De huidige kiezers tevreden houden en nieuwe kiezers winnen. Geen gemakkelijke opgave voor politieke partijen. Het huidige electoraat is namelijk niet hetzelfde als het potentiële electoraat. Waar de huidige SP-stemmers de SP liever nog iets naar de linkerkzijde zien opschuiven, vinden de potentiële SP-stemmers de SP juist te links.

Dat blijkt uit het onderzoek voor de Politieke Barometer van week 31. We vroegen aan de mensen om zichzelf te plaatsen op het links-rechtsspectrum. Vervolgens vroegen we hen hetzelfde te doen voor de politieke partij.

Figuur: Hoe plaatsen stemmers zichzelf op het links-rechts spectrum en hoe plaatsen zij hun partij?

Basis: mensen die, als er vandaag verkiezingen zouden worden gehouden, op deze partij zouden stemmen

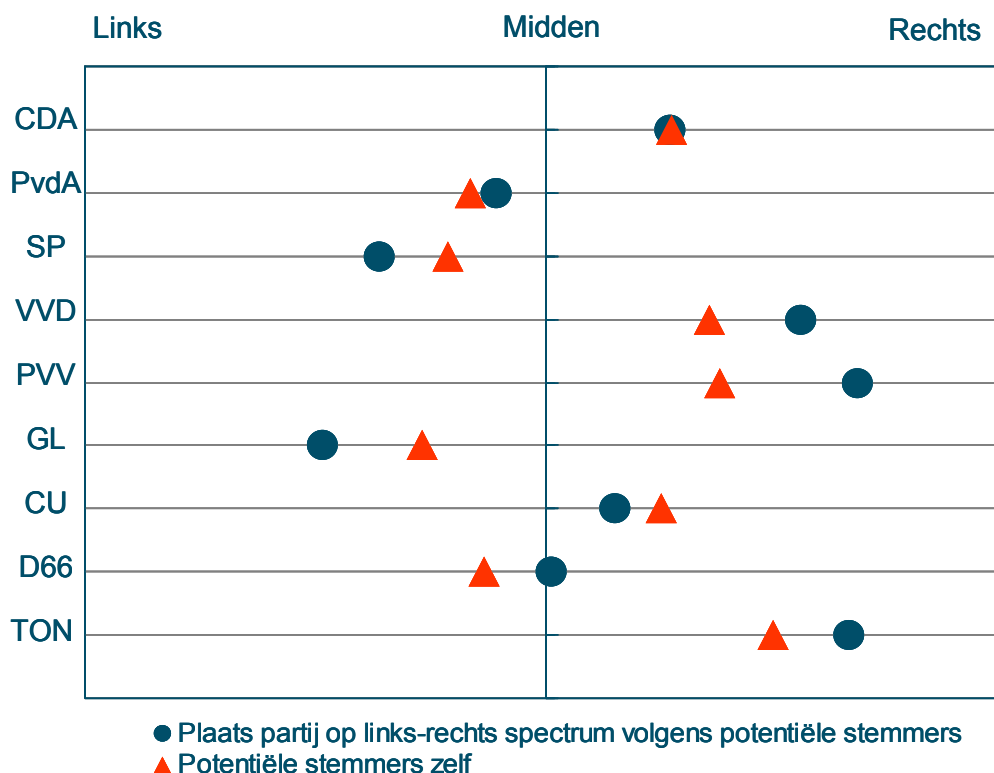
Eén ding blijkt duidelijk: met uitzondering van GroenLinks plaatsen de mensen zichzelf gemiddeld iets links van de partij waar ze op stemmen. Bij Trots op Nederland zien we de grootste discrepantie tussen kiezer en partij. De kiezers vinden zichzelf lang niet zo rechts

als dat ze Trots op Nederland vinden. Bij de ChristenUnie, de SP en D66 zien we de minste afstand tussen kiezer en partij. De stemmers op de ChristenUnie vinden de positie van de partij zelfs nagenoeg precies goed.

Maar het huidige electoraat is niet hetzelfde als het potentiële electoraat. In de volgende figuur staat weergegeven hoe potentiële stemmers zichzelf zien – en hoe zij de partij zien.

Figuur: Hoe plaatsen potentiële stemmers zichzelf op het links-rechtsspectrum? En hoe plaatsen zij de partij die (ook) kans maakt op hun stem?

Basis: potentiële stemmers, dat wil zeggen: de partij maakt kans op hun stem, maar op dit moment zouden ze niet op deze partij stemmen

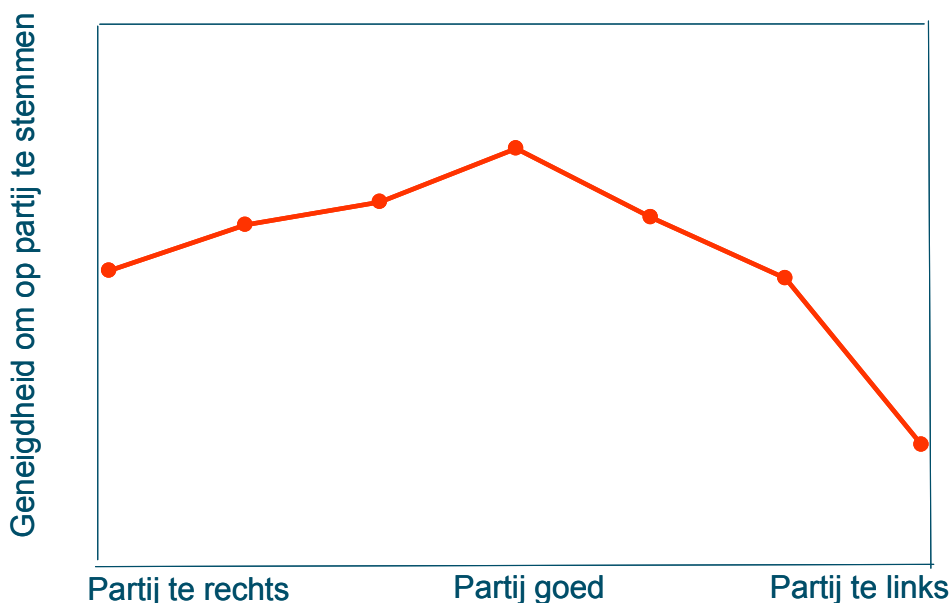
We zien duidelijke verschillen tussen beide figuren. De huidige SP-stemmers zitten iets links van de SP, terwijl de potentiële SP-stemmers juist rechts zitten. Ook was de ChristenUnie voor de huidige stemmers precies goed, de potentiële stemmers zien de ChristenUnie juist liever wat naar rechts opschuiven.

Voor de PvdA zien we wel overeenkomsten tussen beide plaatjes. Hier geldt dat zowel de huidige als de potentiële kiezers zichzelf linkser achten dan de PvdA. Bij GroenLinks geldt het omgekeerde: hier plaatsen huidige en potentiële kiezers zich juist rechts van de partij.

Opmerkelijk is het CDA. Terwijl de huidige stemmers het CDA wat te rechts vinden, vinden de potentiële stemmers het CDA precies goed. Toch zouden ze – als er vandaag verkiezingen zouden zijn – niet op het CDA stemmen. Dat doet de vraag rijzen: doet 'links-rechts' er anno 2008 eigenlijk nog toe? Ja, zeker. Een nadere analyse wijst uit dat hoe groter de afstand is tussen partij en kiezer op het links-rechtsspectrum, hoe kleiner de kans is dat iemand bij de verkiezingen op die partij stemt.

Figuur: het verband tussen de discrepantie op links-rechts en de geneigdheid om op een partij te stemmen

Basis: (potentiële) stemmers op een partij

Overigens is de plaats binnen het links-rechtsspectrum niet voor elke kiezer even belangrijk. Voor (potentiële) stemmers op de ChristenUnie, de PvdA, D66 en de VVD is 'links-rechts' wel zeker een issue, maar (potentiële) kiezers van Trots op Nederland laten zich niet afschrikken door het feit dat de partij veel rechtser is dan zij zelf.